

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Titulus II. De Jure & Lege generatim sumptis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

TITULUS II.

De JURE & LEGE generatim sumptis.

I. **JUS** est dictum, quia justum est. *DIST. I. Cap. 2. jus. Jus scriptum. de restib. cogendis. Cap. Ceterum. LIB. II. DECRETAL. TIT. XXI. cap. 6.*

II. Jus aut Naturale est, aut Civile, aut Gentium. *ibid. cap. 6. jus.*

III. Jus Naturale est commune omnium Nationum, eo quod ubique instinctu naturæ, non institutione aliqua, habetur *ibid. cap. 7. jus.*

IV. Jus Civile est quod quisque Populus, vel quæque Civitas sibi proprium divinâ humanaque causâ constituit, *ibid. cap. 8. Jus Civile.*

V. Indè Jus Gentium appellatur, quia eo jure omnes ferè Gentes utuntur: *ibid. cap. 9. Jus Gentium. fin.*

VI. Naturale Jus inter omnia primatum obtinet tempore & dignitate, cœpit enim ab exordio Rationalis Creaturæ; nec variatur tempore; sed immutabile permanet, *DIST. V. prima parte init. Juris Naturalis transgressio salutis periculum induit. de Consuet. cap. ult. DECRETAL. LIB. I. TIT. IV. cap. II.*

VII. Jus Naturale prævalet Constitutioni & Consuetudini. *DIST. VIII. cap. 2.*

VIII. Jus Gentium est sedium occupatio, ædificatio, munitio, bella, captivitates, servitutes, postliminia, fœdera; paces, induciæ, legatorum non violandorum Religio, connubia inter alienigenas prohibita. *DIST. I. cap. 9. Jus Gentium, init.*

IX. Homines ab initio natura liberos protulit, & Jus Gentium jugo substituit servitutis. *CAUS. XII. QUÆST. II. cap. 68. cum Redemptor. init. GREG. I. Lib. v. Epist. 12. An. 595.*

X. Jus militare est belli inferendi solemnitas, fœderis faciendi nexus, signo dato egressio in hostem, vel pugna commisso; item signo dato remissio; item flagitii militaris disciplina, si locus deseratur; stipendiorum modus, dignitatum gradus, præmiorum honor, &c. *DIST. I. cap. 10. Jus militare.*

XI. Omne Jus Legibus & moribus constat. *DIST. I. cap. 2. Jus. fin.*

XII. Jus generale nomen est: Lex autem Juris est species, *ibid.*

SECTIO UNICA.

De JURE PUBLICO, in genere spectato, sive Considerationes magni momenti circa JUS PUBLICUM ECCLESIASTICUM, sive SACRUM.

REGULA, Pacto privatorum Juri Publico derogari non potest, occasionem ansamque præbet sequentibus considerationibus, circa Jus Publicum Ecclesiasticum.

Receptissima est apud omnes, sed de sensu illius, vel potius de Casibus in illa comprehensis, non consentiunt omnes. Hujus dissensionis plura exempla habes in cap. 12. de Foro comper. & in Interpretibus circa illud; sed maximè Cujacio & Gonzale. Causa autem illius est, quod Innocentius III. in hoc Textu citatâ regulâ utatur, ut probet nullum Clericum posse renuntiare Privilegio fori, persuasus quod illud Privilegium sit Juris Publici; ut potè concessum statui Ecclesiastico, qui est Juris Publici. Hæc decisio Pontificia displicet Cujacio, sentienti quod privilegium fori sit veluti jus, vel bonum commune inter Clericos, cujus pars à quolibet possidetur; atque cum ista sit in ipsius utilitatem, huic, tanquam proprio juri, renuntiare cuique liberum sit. E contra Gonzalez, Innocentii decisionem amplexus, Cujacium refellit; nititurque ostendere, quod privilegium fori sit bonum totius Cleri in commune possessum; ideòque nulli membro licere illud abdicare in causis suis; quod si præstaret, honori corporis

detraheret; eò planè modo, quò quis renuntiaret privilegio Canonis, in favorem totius Cleri concessio, istum injuriâ afficeret. *Gloss. in v. juri publico, jamjam Gonzali præverat, sed quantumcumque Gonzalez cum Glossa Innocentii decisioni favcat, SALGADO longius progreditur; nam, eadem innixus Regulâ, pacto privatorum juri publico derogari non potest, hinc concludit, Religiosum Exemptum non posse contrahendo se se subjicere Ordinario loci, etiam consentiente superiore immediato, nisi annuat Papa; quam extensionem non probat Gonzalez.*

Cùm ergò celeberrimi Juris Interpretes, ità diffideant, circa Interpretationem prædictæ Regulæ, aliis plus, aliis minus Jus Publicum ampliantibus, visum est conducibile fore, discutere, quid in illo Jure contineatur, quid non, eaque discussione æquivocationes tollere, ex variâ illorum verborum, Jus Publicum, acceptione proficiscentes.

PRIMA Consideratio Juris Publici definitionem continens ac explanans.

Unus tantum est Textus Juris Canonici, qui definiat Jus Publicum. Nempè *Can. II. DIST. I.* illud redigit ad hoc, quod proximè spectat Ceremonias sacras, illarumque Ministros, necnon & Magistratus positos ad Reipublicæ administrationem: *Jus Publicum est in sacris, & in sacerdotibus & in magistratibus.* Hic Canon desumitur ab *ISIDORO Hispalensi*, qui hunc mutuavit ab *ULPIANO* in *L. I. §. hujus studii 2. ff. de Justitiâ & Jure*; iste autem paulo superius illud definit his verbis, *Publicum Jus est quod ad statum Rei Romane spectat.* Quod hic Jurisconsultus dicit de Jure Publico circa Rempublicam civilem, produciendum est ad Rempublicam sacram, nempè Ecclesiam, quæ, ut illa, Regimen suum habet, omniaque necessaria, ut bonum sit; scilicet, Leges suas, Magistratus suos, Pœnas suas, fœque Præmia. Cum Ecclesia his prædiis in bono statu conservetur, jure meritò dici potest, hæc omnia ad statum Ecclesiæ pertinere, eadem planè ratione, quâ dicitur de his, quibus Respublica in bono statu manutinetur, quòd illa ad illius statum spectant. Hinc fortè derivavit nomen *Statis*, quod Regnis attribuitur.

Itaque, Jus Publicum Ecclesiasticum amplissimum esse debet, cum illo regantur quæ spectant ad sacra, illorum Ministros, istorum munia, electionem, vel promotionem, sustentationem, præmia pœnaque.

Hinc maxima Canonum pars, quibus constat Corpus Juris, ad Jus Publicum pertinet. Ejus generis sunt 1º. Apud *GRATIANUM* tota *Partis III. de Consecratione*, quæ spectat loca sacra, Sacramenta, Sacrificium Missæ, Festa, Jejunia, aliave ad cultum Divinum destinata. 2º. Quæcumque in *Parte II.* circa crimina & judicia collegit, in genere spectata; hæc autem, has circa res præcipuè versatur. 3º. Quæ habet in *prima Parte* de Principiis Juris, & de Ordinatione, & de spectantibus ad Ordinandos; hæc autem generatim & speciatim spectata, sunt hujus *Partis* præcipuum argumentum. 4º. In aliis Collectionibus ejusdem Corporis, *Tit. I. de Fide & Summa Trinitate: de Constitutionibus: de Rescriptis: de Consuetudine: Tit. I. de Electione: de Præbendis: de Concessione præbendarum: de Jure Patronatûs: de Institutionibus: de Translationibus: de Renunciationibus:* aliive, qui spectant Promotionem Ministrorum sacrorum, vel Sacramenta, vel Sacrificium, vel Officium divinum, vel Administrationem bonorum Ecclesiasticorum, vel Dignitates, vel alia Beneficia, vel Jurisdictionem, tam voluntariam quam contentiosam, ad quam pertinet totus *Liber II.*, *Pars Quarti*, & totus ferè *Quintus*; undè quantæ hoc Jus amplitudinis existat, manifestum sit.

SECUNDA: Varias horum verborum Jus Publicum colligens, ea explicans significaciones, nec non æquivocationes amovens.

Hæc locutio, *Jus Publicum*, æquivoca est. Significat enim quandòque possessiones, cæteraque quibus fruun-

fruantur Principes vel Regna, aliaque regiminum genera, Aristocraticum, & Democraticum, & Mixtum, ex his duobus vel tribus simul coalescens. Hæc autem *Juris Publici* nomine donantur; quia ad Publicum pertinent; eò planè modò quò, ea quibus Privati fruuntur, vocantur *Jus Privatum*; æquivocatio ex eo petitur quòd, per *Jus Publicum* intelligitur Lex, quæ regitur quod ad Reipublicæ, tum Sacræ, tum Civilis, statum attinet: Et hoc nomen datur etiam rebus possessis ab illâ, ipsiusve Capite, ut Caput est.

Similis æquivocatio reperiretur in hæc locutione, *Jus Privatum*; si Lex, quæ dirigit ea, quæ ad Privatos pertinent, *Jus Privatum* vocaretur; quemadmodum ea, quæ à privatis possidentur, Privata Jura appellantur: sed hoc insolitum. Lex enim hujusmodi vocari solet *Jus Privatorum*. Undè fit ut, in *Corporis Juris*, nullus extet locus, qui legem, quæ regit possessiones Privatorum, vocet *Jus Privatum*: Non obstat *Can. 3. Dist. 3.* in quo hæc leguntur: *Privilegia sunt Leges privatorum; quasi privatae leges; nam privilegium inde dicitur, quòd in privato feratur.* Hic enim *Canon* respicit tantum exiguum partem Legis, quæ dirigit possessiones Privatorum, regulæque communis Exceptionem; ideòque confirmat Observationem factam, sicut Exceptio firmat regulam. Idem *Canon* unicus esse videtur *Juris Textus*, in quo hæc locutio *Lex privata*, usurpetur; è contra *Jus Publicum* frequentissimè sumitur, tam pro Lege, quæ regit res ad Publicum pertinentes, quam pro rebus hujus generis; undè res Principum, ut Principum, vocari solent Jura Publica; præsertim apud Authores, qui de his rebus egerunt. Cujus usus ratio est quòd *Jus* significat, tum id, quod cuique pertinet; quo sensu dicitur *Jus* suum cuique tribuere: tum Legem, quæ illud regitur; proindeque res ad Publicum pertinentes, *Jura Publica* dicuntur, ut Leges, quæ illas regunt. Æquivocatio tolleretur, si ea, quæ ad Publicum pertinent, *Res Publicæ*, non *Jura Publica*, vocarentur.

Eadem locutio *Jus publicum*, est etiam æquivoca, quando *Juri Communi Privatorum Juris Publici* nomen datur. Tunc enim confunditur id, quod ad statum Reipublicæ ejusque conservationem spectat, cum illo, quod ad bonum Privatorum pertinet: quæ duo ita distinguenda sunt, ut utilitas Publica à Privata distinguitur. Nec obstat quòd *Jus Commune Privatorum* conditum sit ob bonum Commune, quod etiam Publicum dicitur, atque ad illud tendat: nam *Jus* verè & propriè *Publicum*, est illud, quod directè, proximè, & immediatè commodum publicum respicit; *Jus* verò Commune Privatorum directè, proximè, & immediatè respicit bonum cujusque Privati, nec ad utilitatem publicam confert, nisi prout conservatio rei privata influit ad conservationem Reipublicæ, eòque tendit ut medium ad finem. Verum quidem est quòd *Jus Commune Privatorum*, *Jus Publicum* dici potest; sed alio sensu: nempe, quòd *Commune* pro *Publico* sumitur; ut, quando fama vel rumor communis accipitur pro fama vel rumore publico, notitia communis pro notitia publica, actio privata, publica dicitur, ex eo quòd publicè nota est. Undè Lex aliudve simile publicari dicitur, quando denunciatur, vel promulgatur in aliquo loco, ut ab omnibus Incolis innotescat.

Porò, ut hæc clariùs exponantur, advertendum. 1º. Quòd *Jus* dici possit *Publicum*, vel ratione *Materiae*; vel ratione *Intentionis* illud ferentis; vel ratione *Notitiæ*; vel ratione *Authoritatis*.

Jus Publicum est, ratione *Materiae*, quando respicit immediatè res publicas, quæ nullius privati sunt, sed ad fiscum seu ararium publicum pertinent, ut potè necessariæ ad regimen, gubernationem, vel administrationem publicam.

Ratione *Intentionis*, *Publicum* est, quòd conditur pro omnibus subditis, eorumque utilitatem,

eoque sensu *Jus Commune* dicitur *Publicum*.

Ratione *Notitiæ*, *Publicum* est, quòd omnibus, vel majori parti notum est.

Ratione *Authoritatis*, *Publicum* est, quòd fit *Authoritate publicâ*, ut Acta, Instrumenta debitè scripta, vel recepta à Ministris publicis, vel coràm *Judice* recognita.

Idem dicendum de *Judiciis* præsertim *Criminalibus*, quæ, propter pœnas capitales, aliaque afflictivas, multò magis egent *authoritate publicâ*.

Advertendum 2º. Quòd, inter Leges quibus constat *Jus Privatorum*, nonnullæ sunt, quæ ad *Jus Publicum* quodammodò pertinent; quia conditæ sunt multò magis ad bonum publicum quàm ad commodum Privatorum. Tales sunt, quibus succurritur imbecillitati Personarum, quarum Princeps præcipuus Tutor esse debet, quæque sunt præsertim *Minores*, *Mulieres*, aliæque similes, qui *Minorum privilegio* fruuntur. Tales sunt etiam, quæ caverunt ne *Ministri Sacri* egeant, indigentiaque suâ vel pereant, vel *Servitium Divinum* deserant. Tales quoque, quæ subveniunt deceptis, vel vi metue oppressis; quæ irritant actus bonis moribus, ideòque *Juri Naturali* adversantes. In his omnibus aliisque similibus, locum habet *Regula: Pacto privatorum; Juri publico derogari non potest.* Pacta siquidem *Juri Publico*, sic spectato, contraria, irrita sunt: Cum sint injusta, vel utrimque, ut cum *Religioni* repugnant; quæ mores dirigit, *Jus Naturale* ac *Divinum* executioni mandat, ac interpretatur, vel ex parte eorum, qui ad illa inducunt, eoque modo *Jus Publicum* lædunt.

Advertendum 3º. quòd, inter *Privilegia* statui Personarum concessa, quedam sunt ita necessaria ad illum conservandum in splendore suo & in Reipublicæ commodum, quòd inde percipere illa intendit, ut, si ipsi renunciatur à Membris vel à Corpore, bonum hinc speratum pereat. Hujus generis esse videtur *Privilegium Canonis*, si quis suadente, aliorumque similibus, qui conditi sunt, ut *Ecclesiastici* ab omni injuriâ personali præservarentur. Nam si huic renunciaretur, nec status in splendore suo conservaretur, nec *Respublica* intentum hinc bonum consequeretur, quòd aliud non est, nisi ut *Dæus* honoretur in Ministris suis; proindeque huic *Privilegio*, nec Membra, nec Corpus renuntiare possunt, nec debent. Is est sensus *Cap. 36. docentis*, nulli licere hoc *Privilegium* abdicare, nec usum contrarium valere.

Alia sunt *Privilegia* statui Personarum concessa, quibus renuntiare fas est, illæis manentibus illius splendore & bono huic à Republicâ intento. Tale fuit *Privilegium Fori* aliàs tributum *Sacerdotibus Gentilium* & *Militibus*, cui utrisque renuntiare licuit, testante *JUSTINIANO* in *Legibus* laudatis à *GONZALE* in *C. 12. de foro Comper.* quamvis illud *privilegium* ad *Jus publicum* spectaret, cum status Personarum sit *Juris Publici*. An autem Clerici eidem *Privilegio* renuntiare possint, discussum est in *Tractatu de Judiciis*, qui locus & sedes naturalis est hujus discussionis.

Consequentiæ ex utraque consideratione deducenda.

Ex dictis sequitur, hæc verba *Jus publicum*, significare, 1º. Bonum, quòd ad Publicum pertinet. 2º. Bonum, quòd ad Principem, ut Principem, spectat. 3º. *Jus Commune Privatorum*. 4º. Legem, quæ regit quidquid proximè respicit gubernationem sive Regimen Publicum, ejus Formam, Ministros, Magistratus, Media, quibus in bono statu manentur. Postrema significatio congruentior est aliis, idque inferitur ex definitionibus *Juris Publici* supra relatis. Hoc in sensu accipit *Author Institutionis ad Jus Gallicum Civile*; opponens etenim *Jus Publicum Juri Privatorum*, hæc habet, *Le Droit François à deux parties. Le Droit Public, qui regarde toute la Nation en géne*

général, comprend tout ce qui sert à conserver la Religion & l'Etat, & le Droit des Particuliers, qui les regarde tous également, & qui sert à régler leurs Droits, & les différens qu'ils ont les uns avec les autres.

Sequitur 26. Utrumque Jus confundendi occasionem dare, qui Jus Privatorum, Juris Publici nomine donant, idè quòd omnibus commune sit. Et maximi refert illa distinguere, hoc nomen reservando Juri, quod regit commoda Reipublicæ, quodque proximè & immediatè respicit utilitatem publicam, cui non confert Jus privatorum, nisi medio commo Privatorum, quod immediatè spectat.

Sequitur 30. quòd, cùm Religio sit prima pars Juris Publici, quidquid illam lædit, Juri Publico adversatur; idèque, cum boni mores ad Religionem spectent, Pacta & Conventiones his contraria præcipuè continentur in Regulâ, *Pacta privatorum, juri publico derogari non potest.* In quo Principes sive Spirituales, sive Temporales, potioris conditionis non sunt, quàm alii homines; quia, quoad Religionem illiusque authorem, ad instar Privatorum sunt.

4º. Ex factâ supra enumeratione eorum, quæ sunt Materia Juris Publici, patet, omnes ferè Tractatus, quibus constabit *Secunda Pars* hujus Operis, ad Jus Publicum quodammodo pertinere, ut in illis prout opus erit, ostendatur; idem dicendum de posteriori Parte Partis Primæ: Proindèque specialem de illo tractatum necessarium non esse, sed præcedentes Observationes & Considerationes abundè sufficere, ad hoc, ut facilè discernatur à Jure Privatorum, cum quo nonnunquam confunditur; quod illarum præcipuus scopus fuit.

TITULUS III.

Quid est LEX?

I. LEX est Constitutio scripta: DIST. I. Cap. 3. *Lex.* Divinitus & humanitus sancitas, Divinas & Humanas Leges vestra devotio & dignitas observare curabit, si & in cœlesti regno, & in terreno feliciter cupitis prosperari. *Concil. MELD. An. 845. Can. 26. CONC. Tom. VII. p. 1829.*

II. CONSTITUTIO LEX est in scriptis redacta, sive Jus. DIST. I.

III. LEX erit omne jam quod ratione constiterit dumtaxat quod Religioni conveniat, quod Disciplinæ congruat, quod saluti proficiat. DIST. I. Cap. 5. *consuetudo §. ult. porrò, fin.*

III. Omnes Leges aut Divinæ sunt aut Humanæ DIST. I. Cap. 1. *omnes.*

V. Leges Ecclesiasticæ, Leges Vulgares & Publicæ, CAUS. XXXIII. *Quæst. 11. Cap. 3. historia.*

VI. Constitutio alia est Civilis, alia Ecclesiastica, DIST. III. *Prima Parte §. omnes species.*

VII. Ecclesiastica Constitutio Canonis nomine censetur, & dicitur Jus CANONICUM, & aliquando Jus DIVINUM. *ibid. & in 6º. de Privilegiis cap. cùm de diversis. LIB. V. TIT. VII. Cap. 2.*

VIII. Constitutio Civilis, vel Edictum est, quod Rex, vel Imperator constituit, vel edicit. DIST. II. Cap. 4. *Constitutio.*

IX. Duæ sunt Leges, una Publica, altera Privata; CAUS. XIX. *Quæst. 2. Cap. 2. Duæ init.*

X. Publica LEX est, quæ à Sanctis Patribus scriptis est confirmata, ut est LEX Canonum, quæ quidem propter transgressiones est tradita *ibid.* LEX Privata est, quæ instinctu Sancti Spiritus in corde scribitur. *ibid. §. Lex. init.*

XI. Dignior est LEX Privata, quàm Publica, *ibid. med.*

TITULUS IV.

QUALIS LEX ESSE debeat.

ERIT LEX honesta, justa, possibilis, secundum natu-

ram, secundum Patriæ consuetudinem, Loco Tempore conveniens, necessaria, utilis. DIST. IV. Cap. 2. *erit.*

LEX non debet esse obscura, vel captiosa, sed certa & manifesta de Verborum significatione. *Cap. Abbate §. penultimo, contrà quod fin. DECRETAL. LIB. V. TIT. XL. Cap. 25.*

Erit manifesta, ne aliquid per obscuritatem in captionem contineat. *ibid.*

Nullo privato commo, sed præd communi civium utilitate sit conscripta. *ibid. fin.*

Qui Legem fert ad commune commodum & aliorum profectum intendit in 6º. de Privilegiis, *Cap. cùm de diversis init. LIB. V. TIT. VII. Cap. 2.*

Factæ sunt Leges, ut earum metu Humana coercetur audacia; tutaque sit inter improbos innocentia, DIST. IV. Cap. 1. *facta init.*

Ubi consilium datur, offerentis arbitrium est; ubi præceptum, necessitas est servientis, CAUS. XIV. *Quæst. 1. Cap. 3.*

Constitutio nihil debet obscurum vel ambiguum continere, de Const. Cap. quoniam LIB. I. DECRETAL. TIT. II. Cap. 13.

Ait Romana autoritas, quæcumque Leges sine die & Consule fuerunt prolata, non valeant. *Inter fragmenta Conciliorum Tom. II. CONCIL. p. 1233. Capite, debent fin.*

Idè LEX ponitur, ut appetitus noxius sub juris regula limitetur, per quam genus humanum, ut honestè vivat, alterum non lædat, jus suum unicuique tribuat, informatur. GREGOR. IX. in Premio DECRETAL. §. 1.

Effrenata cupiditas, sui prodiga, pacis æmula, mater litium, jurgiorum, quotidie nova litigia generat, ut, nisi justitia conatus ejus sua virtute reprimeret, & quæstiones ipsius implicitas explicaret, jus humani fœderis litigatorum abusus extingueret; in *Pram. DECRETAL. post initium.* Pravorum severitas extirpatur, dum canonica instituta ad agnitionem eorum observanda modis omnibus deducuntur, ita scilicet, ut, quæ sunt aut in præteritis gestis, aut in præsentibus constitutis, nullis his contradicere audeat, nullus reverberare præsumat, nullus non implere contendat. *Concil. TOLET. 16. An. 693. Cap. 7. Tom. VI. CONC. p. 1342.*

LEX, seu Constitutio, & Mandatum nullos adstringunt, nisi post quàm ad notitiam pervenerint eorumdem, aut nisi post tempus intrà quod ignorare minimè debuissent in 6º. de concessione Præbendæ, &c. *Cap. quia cunctis §. 2. nec obstaret LIB. III. TIT. VII. Cap. 1.*

Leges instituuntur, cùm promulgantur; firmanur cum moribus utentium approbantur. DIST. I. Cap. 1. *§. leges.*

Quæ Legibus constituta sunt nec communi usu approbata, se non observantes transgressionis reos non arguunt. *ibid. §. hæc.*

Non est necessarium cùm Constitutio solemniter editur aut publicè promulgatur, ipsius notitiam singulorum auribus, per speciale mandatum, vel litteras inculcare. *De Postulatione Cap. ad hæc LIB. I. DECRETAL. TIT. V. Cap. 1. §. quod non sufficit.*

Id solùm sufficit, ut ad Constitutionis observantiam teneatur, qui noverit eam solemniter editam, aut publicè promulgatam. *ibid. de Postulatione. Cap. ad hæc. LIB. I. DECRETAL. TIT. V. Cap. 1. §. quod nec sufficit.*

Quod pro remedio ac necessitate temporis statutum est, constat primitus non fuisse. CAUS. I. *Quæst. 7. Cap. 7. quod pro, init.*

Constitutiones, quas diuturnitas temporis observavit, & usus consuetudinis hæctenus approbatæ retinuit, temeritate qualibet ne infirmetur. *de Consuet. Cap. ex litteris in integro LIB. I. DECRETAL. TIT. IV. Cap. 2. scriptum est patere Legem quam ipse tuleris & alibi.*

Quod